

L'estada del compositor Rafael Coloma a la catedral de Tarragona (1589-91, 1595-1600)

FRANCESC BONASTRE

La importància sociològica i artística de la catedral de Tarragona, pel fet d'ésser la metropolitana de Catalunya, i la manca d'estudis de caràcter general sobre la música en aquest important centre¹, m'impel·lí des d'uns anys ençà a iniciar-ne l'estudi, del qual avui ofereixo un aspecte concret, referit a la presència de Rafael Coloma a la seu tarragonina.

El segle XVI conegué una important refflorida de músics a l'entorn de l'esmentada catedral: citem, entre d'altres, els organistes Mateu Torres (1572-1578), Joan Climent (1582) i fra Francesc Serafi (1593-1597), així com els mestres de capella Francisco Tovar (1510), Joan Gatuelles (1562-64), Melcior Robledo (1549-1562), Nicasi Çorita (1577-87) i Joan Pujol (1593-95)². Les relacions de Tarragona amb d'altres centres musicals eclesiàstics, especialment amb les seus de Barcelona, Urgell, Saragossa i València, apareixen contínuament donant fe d'una interrelació enriquidora, i a la vegada atorguen una consistència que cal tenir present a l'hora d'avaluar la nostra història de la música.

Són poques les notícies que tenim sobre el compositor Rafael Coloma, del qual hem conservat només dues mostres de la seva activitat compositiva:

¹ S. CAPDEVILLA, «Les antigues institucions escolars de la Tarragona restaurada», a *Estudis Universitaris Catalans*, XII (1927,1) 78, dóna un resum dels mestres de capella de la catedral de Tarragona. H. ANGLES, en *Mateo Flecha, Las Ensaladas*, Bibl. de Catalunya, 1955, p. 20, en dóna un resum.

² S. RAMON i VINYES, *Los órganos de la catedral de Tarragona*, Tarragona 1974, pp. 39-40: llista dels organistes i mestres de capella de la catedral de Tarragona. Agraiixo des d'aquestes rilles les facilitats donades pel canonge S. Ramon, autor del llibre esmentat, en poder consultar el fons documental de l'Arxiu de la Catedral.

els motets *Surrexit Pastor bonus* i *Dum sacrum mysterium*³, que si bé donen fe de la notabilíssima bonesa del seu art, la seva escassetat ens impedeix d'aprofundir en aquesta línia.

L'estada de Rafael Coloma a la catedral de Tarragona es reparteix amb la de La Seu d'Urgell. El 14 d'agost de 1586 fou nomenat mestre de capella de l'esmentada catedral, on substituï el cèlebre Joan Brudieu, a qui havien jubilat el 6 de maig del mateix any⁴. Curiosament, el capítol de La Seu tenia un altre candidat, Pere Peruga, mestre de capella de Santa Maria del Mar de Barcelona (1578-81, 1587-89)⁵ i mestre de capella de la catedral de Tarragona des del 20 d'abril de 1587⁶ a finals de novembre del mateix any⁷, en què degué tornar a Barcelona.

En no poder venir Pere Peruga a La Seu, segons ell mateix manifestà⁸, fou nomenat Rafael Coloma que, tal com hem dit anteriorment, prengué possessió el 14 d'agost de 1586. Mentrestant, Brudieu romaní a La Seu, i tenim notícies del que sembla ser el manteniment de la seva activitat compositiva⁹. Rafael Coloma se n'anà de La Seu el 21 de gener de 1589 per tal de regir el magisteri de capella de la catedral de Tarragona, i Brudieu fou altra vegada nomenat per al càrrec de La Seu¹⁰.

Coloma prengué possessió a Tarragona el 4 de febrer de 1589¹¹; sembla que hi hagueren algunes dificultats en el seu nomenament, per part de l'Arquebisbe, que finalment atorgà la llicència el 22 de febrer del mateix any. (Vegeu el doc. 1 de l'apèndix documental).

En aquesta primera etapa tarragonina Rafael Coloma col·laborà amb l'organista Hernando de Lindrén¹² i tingué per baixonista de la capella Agustí Serra¹³, que a més a més cantava de contrabaix. Serra, instrumentista de baixó i corneta, havia començat a servir com a tal a La Seu d'Urgell el 1582, i hi romangué almenys fins al 1585¹⁴. La presència d'Agustí Serra a la catedral de Tarragona tingué lloc probablement a petició o per influència

³ Ms. B.C. 383 (587), fols 6^v-8 i 8-10, respectivament. El primer fou publicat pel P. S. RUBIO a *Antologia Polifònica Sacra*. T. I, Madrid, 1955; l'altre, que vaig transcriure fa uns anys, dona fe de la gran qualitat musical d'aquest mestre.

⁴ F. PEDRELL i H. ANGLÈS, *Els Madrigals i la Missa de Difunts d'En Brudieu*, Barcelona, I.E.C., 1921, p. 60.

⁵ *Id. Ibid.*, pp. 60-61.

⁶ Arxiu de la Catedral de Tarragona (= ACT), A.C., A-74 (1585-89), f. 83.

⁷ *Id. Ibid.*, f. 114.

⁸ PEDRELL/ANGLÈS, ob. cit., p. 61, nota 1.

⁹ *Id.*, *Ibid.*, p. 61, nota 3.

¹⁰ *Id.*, *Ibid.*, p. 62.

¹¹ ACT, *Obra* (1581-99), f. 175 «...fonch acceptat A.4. de febrer 1589».

¹² H. de Lindrén començà a servir el 22 de setembre de 1587, (*Cfr. Obra* [1581-99], f. 176) fins a setembre de 1593, en què fou nomenat frà Francesc Serafí (*Ibid.*, f. 318).

¹³ ACT, *Obra* (1581-99), f. 177. Nomenat el 19 de juny de 1589. Vegeu doc. 3 de l'apèndix.

¹⁴ PEDRELL/ANGLÈS, ob. cit., pp. 138-139.

de Rafael Coloma i demostra, si més no, la contínua relació entre ambdues catedrals, que arribarà ben bé fins a l'època de Pere Riquet (1619)¹⁵.

L'actitud servada per Rafael Coloma en l'exercici del seu càrrec ultrapassa el simple servei rutinari o l'anonimat de la funció ministerial; les actes capitulars recullen sovint intervencions del mestre en la renovació de la capella, tant pel que fa a la presentació de nous escolans, com per allò que es refereix a la cura específica de la interpretació musical.

Els *minyons de la capella* o escolans estaven a càrrec del mestre de capella, i formaven part del grup polifònic de la catedral: Rafael Coloma està atent a les seves funcions, a les seves limitacions i canvis de veu, i intervé amb freqüència en aquest sentit¹⁶; però la migradesa del seu nombre (tres o quatre, habitualment), la càrrega d'haver de conviure amb ells i haver cura de la seva formació, així com la poca durada de la seva veu, fa que les seves preferències siguin cap als *homines castrati* o *capons*, que a més a més posseeixen una major brillantor tímbrica i una formació musical consolidada, en ésser majors d'edat. El 17 d'abril de 1589 presentà un tiple capó¹⁷, i un altre el 23 de gener de 1591¹⁸. Coloma és un músic il·lustrat i ben format, segons veurem més endavant, que coneix la situació real de la música del seu temps, i el seu protagonisme topa de vegades amb el capteniment estantís i curialesc del Capítol, fins al punt de negar-li la recerca d'elements per a la capella en el seu nom¹⁹.

La correcta col·locació de les veus i les bones condicions acústiques són objecte, tanmateix, de la seva atenció. Així ho veiem el 30 de novembre de 1590, festa de sant Andreu, en què Coloma féu cantar la capella des de la cadireta de l'orgue vell, perquè: «...ix millor lo cant»²⁰. L'esmentat orgue, construït per Pere Amill els anys 1482-1484, estava situat en un arc damunt la capella de Santa Llúcia²¹, i per tant el so millorava acústicament. El Capítol li donà permís per a cantar-hi sempre que ho volgués. Un projecte, suggerit per l'orguener Bordons, de vendre el material del citat orgue a Poblet²², no reeixí, sinó que l'instrument fou desmuntat i en el seu lloc fou bastida la tribuna dels cantors, que encara resta avui dia. Cal retenir, doncs, que tota la música polifònica de la catedral de Tarragona se sentí, durant segles —l'autor d'aquest treball hi cantà en la seva infantesa— des del lloc indicat pel mestre Coloma l'any 1590.

¹⁵ F. BONASTRE, *Missa «Susanne un jour» de Pere Riquet*, Tarragona, 1982, pp. 3-4.

¹⁶ Les actes capitulars registren dues presentacions d'escolans, fetes per R. Coloma: el 2 de maig de 1589 un nen de Bellpuig, i el 26 de juny del mateix any un altre infant, del qual no sabem la procedència. Cfr. ACT, A.C., A-74 (1585-89), fs. 195 i 202, respectivament.

¹⁷ ACT, A.C., A-74 (1585-89), f. 193^v.

¹⁸ *Id.*, A-75 (1590-93), f. 45.

¹⁹ *Id.*, *ibid.*, f. 37, 3 de desembre de 1590; vegeu el doc. 5 de l'apèndix.

²⁰ *Id.*, *ibid.*, f. 37.

²¹ S. RAMON, *Los órganos...*, p. 10.

²² ACT, A.C., A-75 (1590-93), f. 38, 3 de desembre de 1590; vegeu doc. 6 de l'apèndix.

Un altre aspecte sobre el qual el mestre Coloma manifestà interès fou la necessària cura del cant litúrgic, encomanada als *succentores* sota la seva tutela. Una primera prova d'aquesta preocupació, la manifestà pocs mesos després de prendre possessió assenyalant, el 26 de juny de 1589, la conveniència d'entonar correctament els *Magnificat*, i la necessària correspondència entre l'orgue i el cor²³. El 3 de desembre de 1590 exposà també l'oportunitat de corregir l'accent en els llibres de cor, la qual cosa fou aprovada pel Capítol²⁴.

La primera estada de Rafael Coloma a Tarragona acaba el 9 d'agost de 1591, en què el mestre manifesta la seva intenció d'anar-se'n²⁵.

De fet ja havia pres possessió el 15 de juliol del mestratge de capella de La Seu d'Urgell, vacant des de la mort de Joan Brudieu, esdevinguda entre el 22 d'abril i el 10 de maig de l'any esmentat²⁶. Coloma donà a conèixer la seva nova destinació l'1 d'agost de 1591²⁷; possiblement intentà que el Capítol de Tarragona li millorés el sou o que prenguéss més interès en el seu cas. El cert és que el 9 d'agost esmentat, després d'haver dit «que stave indifferent d'anar-se'n», decideix formalment de fer-ho, i així consta en els documents²⁸.

Rafael Coloma romangué a La Seu fins a una data no documentada de 1594, possiblement a finals d'aquest any, per tal com en 1595 figura com a mestre de capella de l'esmentada catedral Porqueras²⁹. Mentrestant, a Tarragona actuà interinament de mestre Bernat Aymerich, *succentor* d'aquesta catedral, com a mínim des de gener fins a maig de 1592, en què prengué possessió del càrrec Baltasar d'Ulloa³⁰. El 29 de novembre de 1593 començà a exercir el mestratge de capella de Tarragona Joan Pujol, segurament nomenat poc abans, per tal com el 23 de novembre del mateix any a Barcelona

²³ ACT, A.C., A-74 (1585-89), f. 202. Vegeu el doc. 2 de l'apèndix.

²⁴ Id., A-75 (1590-93), f. 37, 3 de desembre de 1590. Vegeu el doc. 5 de l'apèndix.

²⁵ Id., *Ibid.*, 9 d'agost de 1591, f. 65. Vegeu el doc. 7 de l'apèndix.

²⁶ PEDRELL/ÀNGLES, ob. cit., p. 62. A la nota 5 hi addueix un text del *Racional*, que prova aquesta assertió.

²⁷ ACT, A.C., A-75 (1590-93), f. 63. El text està estriparat en part, però al marge esquerre hi ha l'anotació següent: «que es despedesca lo mestre de canta, i pel context que resta s'endevina que ja ha pres possessió de La Seu d'Urgell, i demana indulgència, així com que l'acomiadin dels escolans».

²⁸ ACT, *Obra* (1581-99), f. 206: «Item a 9 de Agost he pagat al mestre Coloma mestre de capela que fou despedit, per sinch quarteres de blat a 2 11. se li devien, y tots comptes fets com apar per un memotial y albarà».

²⁹ PEDRELL/ÀNGLES, ob. cit., p. 139. Coneixem un Pere Porqueras, organista de Valls abans de 1599, que fou organista de la catedral de Tarragona des del 9 de setembre de 1599 fins al 6 de març de 1600. (A.C., A-78 [1599-1600], fs. 72 i 125v, respectivament.) Per la cronologia, podria tractar-se del mateix; a més a més, s'acomia el mateix dia que R. Coloma.

³⁰ ACT, *Obra* (1581-99), f. 234. Vegeu doc. 8 de l'apèndix.

se l'anomena «...olim coadiutori magistri cantus dictae ecclesiae»³¹. El mestre Pujol deixà el càrrec de Tarragona el 18 de febrer de 1595, a fi de prendre possessió del mestratge de capella del Pilar de Saragossa, la qual plaça li havia estat assignada per elecció el 23 de gener de 1595³².

Rafael Coloma arribà a Tarragona per segona vegada el 6 de gener de 1595, per tal de plantejar les condicions de l'exercici de mestre de capella³³. Higini Anglès afirma que, procedent de la catedral de Solsona, fou admès el 6 de març de 1595³⁴; és cert que procedia d'aquesta catedral (tal com es desprèn del doc. 11 de l'apèndix), on a més a més gaudia de la dignitat de canonge; l'admissió o acceptació oficial fou uns dies més tard, el 13 de març³⁵, la qual cosa no impedeix que Coloma es trobés a Tarragona poc temps abans.

En aquesta segona etapa, que es perllonga fins a l'any 1600, el mestre Coloma se'ns mostra preocupat pels mateixos afers i qüestions de l'època anterior.

El Capítol de Tarragona el rep amb consideració, apreciament les seves qualitats musicals; cal recordar, tanmateix, que Coloma és canonge, i per tant dins l'ambient catedralici mereix un respecte que, ultra les seves aptituds artístiques, és inherent a la dignitat d'un canonicat, i més encara si pertany *de iure* a una altra catedral.

Les proves de respecte són immediates: des de l'assignació de casa pròpia, que estava ocupada per un altre hoste³⁶, fins als nombrosos encàrrecs i arbitratges que li encomanen. Per altra banda, Coloma és conscient de la seva anterior experiència tarragonina i de la importància de la categoria de canonge, i no està disposat a tolerar les habituals humiliacions inferides als

³¹ Document aduït per J. PAVIA i SIMÓ a *Nuevos datos para la biografía de Joan Pujol. Anuario Musical*, XXVIII-XXIX (1975) 199, n. 9. És evident que entre l'oposició i/o nominació i la possessió estricta del càrrec transcorrien alguns dies, per tal que el nou mestre pogués arranjar el trasllat: per tant, essent certa la data de possessió de Pujol a Tarragona el 29 de novembre de 1595, no es contradiu amb el document de Barcelona, que l'esmenta com a antic ajudant del mestre de cant de la catedral d'aquesta ciutat el 23 de novembre de 1595. Pujol ja era nomenat mestre de Tarragona en aquesta data, però no n'havia pres possessió. Vegeu la il·lustració i els documents 9 i 10 de l'apèndix.

³² P. CALAHORRA MARTÍNEZ, *Música en Zaragoza, siglos XVI-XVII. 2. Polifonistas y Ministriles*, Zaragoza, 1978, pp. 135-136. L'autor esmenta que el 3 de febrer donaren permís a Pujol per anar a acomiadar-se de Tarragona: és una mostra més del que hem dit a la nota anterior.

³³ ACT, A.C., A-76 (1594-97), f. 57. Vegeu el document 11 de l'apèndix.

³⁴ J. PENA, H. ANGLÉS, *Diccionario de la Música Labor*, Barcelona, 1954, T. I, p. 540^b.

³⁵ ACT, *Obra* (1581-99), f. 319. Vegeu doc. 10 de l'apèndix.

³⁶ Reclamada per Coloma el 29 de desembre de 1595, li atorguen el 2 de gener de 1596. Veg. A.C., A-76 (1594-97), fs. 92 i 93, respectivament. Aquest detall sembla no tenir importància, però mentre el 16 de maig de 1596 el Capítol es treu de sobre la queixa del canonge Mallafre perquè li adobin un desperfecte de casa seva, s'apressen a posar remei a la del mestre Coloma, el 30 d'octubre del mateix any. (*Ibid.*, fs. 126 i 152, respectivament).

músics. Al cap de pocs dies d'arribar, ja té un altercat amb l'organista, el mercenari fra Francesc Serafi, fill del poeta Pere Serafi³⁷, per cert bastant díscol; en una altra ocasió, el tingué amb el canonge Gili, home molt tocat i posat³⁸. Coloma arriba a enfrontar-se fins i tot amb l'Ardiaca Major —10 de juliol de 1597— perquè volia obligar-lo a assistir a Matines, en contra dels pactes contractuals³⁹.

Cenyint-nos a la seva tasca específica de mestre de capella, Rafael Coloma presentà o intervingué en la presentació, durant els cinc anys llargs d'aquesta segona permanència a Tarragona, de vuit escolans, dels quals només ens ha arribat el nom de dos —Miquel Brunet, el 16 d'octubre de 1597 i Jaume Peris de l'Espluga Calba (Garrigues), el 2 d'abril de 1598⁴⁰— i el lloc de procedència de tres més: Riudecanyes⁴¹, La Selva del Camp⁴² i Cambrils⁴³, tots del Baix Camp.

Sobre la funció dels escolans hem de comentar dues notícies que apareixen a les Actes Capitulars: per una d'elles hom s'adona que el *succentor* tenia també un escolà a càrrec seu, que devia ajudar-lo a entonar la música litúrgica, o almenys cantava al cor⁴⁴: no és clar si aquest fet es produeix esporàdicament o hi ha algun costum establert; l'altra notícia dóna fe que els escolans feien sonar els instruments dels ministrers⁴⁵: en aquest cas sembla tractar-se més aviat d'un fet aïllat.

La preocupació per les dotacions de la capella, que permetessin un funcionament acurat de la pràctica polifònica, és constant i continua la línia de cercar cantors professionals per tal d'assegurar la consistència del conjunt vocal. El 6 de juliol de 1596, amb motiu de provar un triple capó —Domingo de las Fosas, procedent de Calataiud—, exposa la necessitat de reforçar la capella i dóna notícies sobre la possibilitat d'incorporar altres cantors aragonesos⁴⁶, que efectivament són examinats i acceptats el 7 d'agost de l'any esmentat: Domingo Blasco, contrabaix, i Gil de Jarnoz, contralt⁴⁷; possiblement, el primer procedia de Saragossa, i el darrer de Calataiud. Més endavant, el 15 de gener de 1599, es torna a parlar d'un triple capó aragonès⁴⁸.

³⁷ ACT, A.C., A-76 (1594-97), f. 158^v, 20 de març de 1595.

³⁸ *Id.*, A-77 (1597-99), f. 15^v, 22 de març de 1597.

³⁹ *Id.*, *ibid.*, f. 34.

⁴⁰ *Id.*, *ibid.*, fs. 44^v i 88, respectivament.

⁴¹ *Id.*, A-76 (1594-1597), 11 de gener de 1596, f. 94.

⁴² *Id.*, A-77 (1597-1599), 10 de març de 1597, f. 13^v.

⁴³ *Id.*, A-78 (1599-1600), 14 d'agost de 1599, f. 65^v.

⁴⁴ *Id.*, A-77 (1597-99), 3 d'agost de 1598, f. 118. Vegeu el doc. 24 de l'apèndix.

⁴⁵ *Id.*, A-78, (1599-1600), 24 de gener de 1600, f. 116^v. Vegeu el doc. 28 de l'apèndix.

⁴⁶ *Id.*, A-76, (1594-1597), f. 132. Vegeu el doc. 14 de l'apèndix.

⁴⁷ *Id.*, *ibid.*, f. 133^v-134. Vegeu el doc. 15 de l'apèndix.

⁴⁸ *Id.*, A-78 (1599-1600), f. 140. Possiblement es tracta del mateix Domingo de las Fosas, per tal com així consta al *Llibre de l'Obra* (1581-1599), f. 407, s.d.

Alguns beneficiats cantaven amb la capella, no sabem si incidentalment: Jeroni Pelegrí, beneficiat de la Seu i baixonista, demanà augment de salari el 2 de gener de 1596, perquè «...fa de cantor de cant d'orgue i de baxó»⁴⁹. Semblantment passa amb Joan Olivart, beneficiat, el 23 de desembre de 1596⁵⁰; el *succentor* Alexandre d'Almeida actuava habitualment de cantor contrabaix⁵¹. Almeida és un home molt ben considerat pel Capítol; quan demana poder passar de *succentor* a contrabaix, el 27 de juliol de 1598⁵², li ho concedeixen, però poc temps després hom torna a pregar-li que faci de *succentor* (mestre d'accent), cantat alhora de contrabaix⁵³.

Durant aquesta segona estada de Rafael Coloma, diversos organistes ocuparen el càrrec: l'esmentat fra Francesc Serafi, mercenari, havia estat acceptat el 9 d'agost de 1593⁵⁴; ja hem vist abans mostres del seu caràcter difícil, que topa amb els clergues de la catedral. El 7 de juliol de 1597, el provincial de la Corona d'Aragó, de l'orde de la Mercè, va escriure al Capítol demanant informació sobre la conducta del citat organista⁵⁵; la resposta parca i positiva del Capítol sembla amagar quelcom no definit, i de tota manera l'endemà Serafi i el *succentor* Aymerich protagonitzaren un sorollós altercat⁵⁶; poc després l'esmentat organista degué ésser cridat a Barcelona, perquè el 7 d'agost es rep una lletra del Provincial anunciant que fra Serafi no tornarà a Tarragona⁵⁷. El Capítol intenta fer venir un organista de Barcelona el 26 de setembre de 1597⁵⁸, el nom del qual no coneixem.

El 6 de novembre del mateix any se celebren oposicions per a cobrir el càrrec, essent-ne àrbitre Rafael Coloma; la tria és entre l'organista de Tortosa i el de La Seu, i el Capítol escolleix el de Tortosa⁵⁹; la migradesa del sou de Tarragona, o la reacció del Capítol tortosí, que millorà la dotació econòmica del seu organista, aconsellaren aquest darrer de restar a Tortosa⁶⁰, amb la qual cosa tornà a produir-se una altra intetinitat.

⁴⁹ *Id.*, A-76, (1594-1597), f. 93.

⁵⁰ *Id.*, *ibid.*, f. 162.

⁵¹ Alexandre d'Almeida (o Almeide) actuà de cantor contrabaix a La Seu d'Urgell des de 1591 a 1597, on conegué Rafael Coloma i serví a les seves ordres. La seva presència a Tarragona pogué ésser deguda a aquesta circumstància. (cfr. PEDRELL/ANGLÈS, ob. cit., p. 139). També a Tarragona es presenta per *succentor* un *cantor portuguès* el 22 d'octubre de 1597 (A.C., A-77, f. 47°), que possiblement pot identificar-se amb Almeida, bé que la possessió com a *contrabaix* no fou fins al 20 d'agost de 1598. Cfr. *Libre de l'Obra* (1581-1599), f. 406.

⁵² A.C., A-77 (1597-1599), f. 116. Vegeu el doc. 23 de l'apèndix.

⁵³ *Id. ibid.*, 3 d'agost de 1598, f. 118°. Vegeu el doc. 26 de l'apèndix.

⁵⁴ *Libre de l'Obra* (1581-1599), f. 318.

⁵⁵ A.C., A-77 (1597-1599), f. 32°. Vegeu doc. 17 de l'apèndix.

⁵⁶ *Id.*, *ibid.*, 8 de juliol de 1597, f. 33. Vegeu doc. 18 de l'apèndix.

⁵⁷ *Id.*, *ibid.*, f. 38°-39.

⁵⁸ *Id.*, *ibid.*, f. 43°.

⁵⁹ *Id.*, *ibid.*, f. 52°. L'organista de La Seu era Cristòfor Malla (Veg. PEDRELL/ANGLÈS, ob. cit., p. 139). Vegeu també el doc. 20 de l'apèndix.

⁶⁰ *Id.*, *ibid.*, 1 de desembre de 1597, f. 56°.

Rafael Coloma s'ofereix per anar a Saragossa o on sigui a cercar organista: per aquest document i d'altres posteriors, hom s'adona de les relacions que mantenia amb els centres musicals de Barcelona, Saragossa i València: Diego Gascón i Lluís Ferran (nebot de Pere Alberch i Vila) figuren entre els anomenats pel mestre Coloma⁶¹. Entre el 2 de desembre de 1597 i el 20 de febrer de 1598, empengué un viatge a diversos llocs —especialment a València, però també donà notícies d'organistes de Barcelona, Girona i Perpinyà— per tal de cercar organista, i manifesta la seva predilecció per Lluís Ferran, a qui es compromet d'afrodonar-li el sou si acceptava d'anar a Tarragona⁶².

Per fi arriba un organista —Diego Gascón— per a servir, amb cartes de presentació del mestre de capella i de l'organista del Pilar de Saragossa, que és acceptat el 17 d'abril de 1598, amb el parer favorable de Rafael Coloma⁶³. Diego Gascón fou acceptat oficialment el 10 de maig i suplí les interinitats el mercenari fra Molner⁶⁴. L'organista Gascón anà a Saragossa amb permís i ja no en tornà⁶⁵; assumí la interinitat el beneficiat i baixonista de la seu, Jeroni Pelegrí⁶⁶. El 3 d'agost de 1598, oït el parer de Rafael Coloma, fou acceptat l'organista Joan Martí⁶⁷, que consta en la documentació dels fons de la catedral fins al 13 de setembre de 1599⁶⁸: poc abans s'havia absentat, i sembla que anà a València, segons consta en la nominació del seu successor, Pere Porqueras, de Valls (Alt Camp), acceptat el 9 de setembre de 1599⁶⁹. L'esmentat Porqueras, que suplí en les seves absències el beneficiat i baixonista Jeroni Pelegrí⁷⁰, deixà el càrrec el mateix dia que Rafael Coloma, el 6 de març de l'any 1600, pel que sembla, havent obtingut una altra plaça⁷¹.

Un apartat digne de menció és el referent a la música instrumental. Els registres de la catedral palesen que en aquesta època hi havia un baixonista fix, la tradició escrita i documentada del qual hem de remuntar-la més endarrera; no obstant, el 8 de maig de 1595 és admès Salvador Navarro *junior*, destre en el baixó i la corneta⁷², la qual cosa fa pensar en l'existència

⁶¹ *Id. ibid.*, 2 de desembre de 1597, f. 59. Vegeu el doc. 21 de l'apèndix.

⁶² *Id. ibid.*, 20 de febrer de 1598, f. 87^v. Vegeu el doc. 22 de l'apèndix.

⁶³ *Id. ibid.*, fs. 94-94^v. L'organista del Pilar era Juan Marco (Cfr. P. CALAHORRA, ob. cit. [1], pp. 58-59) i el mestre de capella, Joan Pujol (*ibid.* [2], p. 135). Diego Gascón morí el 2 de desembre de 1620, essent organista auxiliar de la seu de Saragossa (*ibid.*, [1], pp. 21-22).

⁶⁴ *Libre de l'Obra* (1581-1599), f. 374.

⁶⁵ A.C., A-77, (1597-1599), 27 de juliol de 1598, f. 116.

⁶⁶ *Id. ibid.*, f. 116^v.

⁶⁷ *Id. ibid.*, f. 118. Vegeu el doc. 25 de l'apèndix.

⁶⁸ *Libre de l'Obra* (1581-1599), f. 403.

⁶⁹ A.C., A-78 (1599-1600), f. 72. Vegeu el doc. 28 de l'apèndix.

⁷⁰ *Id. ibid.*, 16 d'octubre de 1599, f. 84; 10 de febrer de 1600; f. 119.

⁷¹ *Id. ibid.*, f. 125^v-126. Vegeu el doc. 32 de l'apèndix.

⁷² *Id.*, A-76 (1594-97), f. 61. En el *Libre de l'Obra* (1581-1599) apareix la data de 8 de

d'un major nombre d'instruments: també ho corrobora la ja esmentada prohibició del Capítol que el mestre Coloma faci sonar els instruments dels ministrers als escolans (veg. nota 45 i el corresponent document de l'apèndix).

Jeroni Pelegrí és admès com a baixonista el gener de 1596⁷³. Pelegrí és un músic ben dotat, i sovint supleix l'organista o reforça la capella de música com a cantor. De caràcter inquiet, potser sentint-se menyspreat per la manca d'atenció a les seves aptituds, s'absenta de Tarragona amb freqüència: el 6 de juliol de 1596 se n'acomiada per anar a Valls⁷⁴, d'on torna el 3 de setembre, demanant perdó i pregant que el tornin a admetre⁷⁵. La versatilitat de les seves aptituds i altres raons inconegudes de conveniència el fan topar amb el Capítol: el 9 d'abril de 1597 els manifesta haver-se venut el baixó per raons de salut i perjudici de la veu i a la vegada demana un salari de cantor, a la qual cosa els canonges no volen accedir⁷⁶. Aquestes facècies són fruit tant de la situació atíptica en què Pelegrí es col·loca davant l'estricta ordenança de les institucions, com de la misèria espiritual que de vegades sorgeix en aquests ambients. Pelegrí se n'anà a Montserrat com a baixó a principis de març de 1599, i fou substituït altra vegada per Salvador Navarro el 10 del mes i any citats⁷⁷. A Montserrat no va fer-hi estada llarga, perquè el 16 d'octubre torna a ésser a Tarragona com a beneficiat i substituït de l'organista (Vegeu nota 70).

Semblantment al que ocorregué en la seva primera etapa tarragonina, Rafael Coloma té especial cura dels llibres de cor. El 7 de juny de 1595 el Capítol li encarrega la gestió de fer llibres nous⁷⁸; mostra interès perquè siguin socorreguts econòmicament els copistes⁷⁹, vigila el bon estat de les rel·ligadures⁸⁰ i procura que els llibres estiguin ben guardats en armaris⁸¹.

La vida musical a la seu de Tarragona conegué el tremp acurat i altament professional del mestre. En l'exercici del seu càrrec havia de complir amb moltes funcions feixugues, que no l'aparten, però, d'una ètica i sentit solidari. Coloma palesa un decidit interès pels cantors, organistes i músics.

maig com a admissió (f. 320) i sovint cobra el seu pare, antic servidor de la catedral, que sembla no gaudir de gaire simpatia per part del Capítol.

⁷³ *Libre de l'Obra* (1581-1599), f. 156; no precisa data, però Pelegrí ja era a la catedral el 2 de gener de 1596, segons consta a les actes: «Item super propositis per (en blanc) pelegrí, pretendens sibi dari salarium seu augeri ratione servitiis ("servitionis", ms.) que fa de cantar a cant d'orgue y de bayxó; determinaren que se li done salari lo baxó, de xxv 11.» (f. 93).

⁷⁴ A.C., A-76 (1594-1597), f. 132. Vegeu doc. 13 de l'apèndix.

⁷⁵ *Id.*, *ibid.*, f. 138°.

⁷⁶ *Id.*, A-77 (1597-1599), f. 16. Vegeu doc. 16 de l'apèndix.

⁷⁷ *Id.*, A-78 (1599-1600), f. 15. Vegeu doc. de l'apèndix.

⁷⁸ *Id.*, A-76 (1594-1597), f. 63.

⁷⁹ *Id.*, *ibid.*, 4 de desembre de 1595, f. 89°.

⁸⁰ *Id.*, *ibid.*, 18 de setembre de 1596, f. 142.

⁸¹ *Id.*, A-78 (1599-1600), 16 de juny de 1599, f. 49°.

L'obligació d'ensenyar cant i assajar-lo és defensada pel mestre, insistent que el bosser pagui *in loco* els cantors⁸². Cal registrar la visita del rei Felip III a Tarragona, en el transcurs de la qual el 12 de juliol de 1599 Coloma degué dirigir la *cantoria* que hom li dedicà amb motiu de la seva estada a la Catedral⁸³.

Rafael Coloma, que vivia acompanyat d'algun membre de la seva família a Tarragona⁸⁴, hagué d'anar-se'n definitivament a residir a Solsona per causa del seu canonicat, la qual cosa comunicà verbalment al Capítol el 6 de març de 1600⁸⁵. El text que recull l'acta mostra la pregona humanitat del mestre, i alhora ens dóna notícia de la seva activitat compositiva.

La vida musical de la catedral de Tarragona en temps del mestre Coloma transcorre enmig de l'atmosfera espiritual de la Contrarreforma, que tingué en els arquebisbes de la metropolità els seus més fidels promotors. Recordem que l'arquebisbe Gaspar Cervantes disposà, l'any 1572, l'ús normatiu del nou breviari i el missal de Pius V per a la província eclesiàstica tarraconense. D'altra banda, l'arquebisbe Joan Terés féu imprimir el 1593 els *Constitutionum Provincialium Tarraconensium Libri quinque*⁸⁶.

D'aquesta manera es comprèn la cura exquisida que hom té en la correcció i fins i tot la nova factura dels llibres de cor, dipositaris del text i la música litúrgics, tasca en la qual excel·leix, com hem vist, Rafael Coloma.

Altres signes d'aquesta atmosfera són l'atenció que hom posa en l'estrictament compliment normatiu de les hores canòniques, o en aquells trets que assenyalen un cert grau d'adustesa en el canon de la Missa. El 20 de març de 1589, per indicació de l'arquebisbe, hom procura que no hi hagi música durant l'elevació⁸⁷. Aquesta conducta la trobem també en altres diòcesis catalanes, per exemple a La Seu d'Urgell⁸⁸.

Pel que fa a aspectes més concrets del fet musical, cal notar la manca de dades específiques que ens permetin de refer-lo, atès que les notícies que apareixen a les Actes Capitulars corresponen d'alguna manera al trancament de la norma habitual: nominacions, acomiadaments, altercats, manques de disciplina, etc. La documentació econòmica, d'altra banda, ens ofereix detalls bàsics per a traçar un estudi sociològic, bé que hi manquen encara d'altres notícies cabdals. Hom ha de poder entreveure, enmig de les

⁸² *Id.*, A-77 (1597-1599), 10 de juliol de 1597, f. 33^v. Vegeu doc. 19 de l'apèndix.

⁸³ *Id.*, A-78 (1599-1600), f. 55.

⁸⁴ El *Llibre de l'Obra* registra un lliurament a una neboda seva el 1599 (f. 399). Vegeu el doc. 29 de l'apèndix.

⁸⁵ A.C., A-78 (1599-1600), f. 125^v. Vegeu el doc. 31 de l'apèndix.

⁸⁶ *Tarracone, apud Philippum Robertum*.

⁸⁷ A.C., A-74 (1585-1589): «Setra, que lo senyor archabisbe serie del parer que al temps que se alza l'òstia y calis no's cantàs ni sonàs l'orgue, perquè serie més devoció». (f. 188^v)

⁸⁸ *Cf.* PEDRELL/ANGLÈS. ob. cit., p. 25.

en grunes dels textos esmentats, les guspines d'una activitat viva que permetin si no la interpretació —cal reunir encara molt més material—, almenys algunes hipòtesis de treball.

Ès evident que les capelles de música, i en aquest cas la de la catedral de Tarragona, gaudiem d'un major nombre de cantors dels que regularment apareixen a les actes. La interacció entre el grup d'escolans i els cantors professionals dona molt més joc al funcionament estantís que sembla planar en la simple lectura dels textos; el perill del positivisme i/o del formalisme en llur interpretació, no s'adiu amb certs trets de la realitat que hom endevina, sobretot en una època en què a Catalunya és coneguda ja la tècnica dels *cori spezzati*, que suposa un nombre de cantors més elevat.

Quan a Venècia s'ha iniciat el *stile concertato*, veiem com gairebé coetàniament el Capítol tarragoní prohibeix que els escolans facin sonar els instruments dels ministrets: prova evident de la certesa de la transgressió, que ens fa pensar en una incipient assumptió de la consciència instrumental.

Temps a venir, omplenes les llacunes existents, podrem aprofundir en aquestes qüestions bàsiques i essencials. Assenyalem-ne, per ara, el camí.

APÈNDIX DOCUMENTAL

I

dimecres, 22 de febrer de 1589

Item super propositis per serra, que lo senyor archabisbe ja ha donada licència y admès a mossèn Coloma mestre de la Capella, y que són fora los impediments; determinaren que (ratllat, «sia admès») s'admeta segons és ja estat [ad] mès, y que li còrregue lo salari del dia que arribà así. (f. 184^v) ACT, A.C., A-74 (1585-1589).

2

dilluns, 26 de juny de 1589

Item proposà que en les antonacions dels *magnificats* y ha regles, les quals assí no s serven, y que en lo *seculorum* lo cor no conforme ab l'orgue; si se serveran dites regles y si lo cor conformerà ab l'orgue; determinaren que lo dit mestre de Cant y succentots ho vegem y ho assenten com convé. (f. 202) ACT, A.C., A-74 (1585-1589).

3

dilluns, 19 de juny de 1589

mascaró exposuit que si ls apareixeria que s prengué mossèn agustí serra per baxó, puix han vista sa habilitat, y que demane cent lliures; determinaren que lo senyor Canonge mascaró que u tracte, y que si no n pot llevar, que l conserte per cent lliures. (f. 202) ACT, A.C., A-74 (1585-1589).

4

dilluns, 3 de desembre de 1590

mestre de cant proposuit que en los llibres del cor tenen necessitat d'adobar lo excent (*sic*), que n' i ha gran falta, que s deurie adobar, puis y ha comoditat de mestre qui u farà. que se adoben los llibres y que los senyors Canonges serra y reig assistesquen per lo de l'accent. (f. 37) ACT, A.C., A-75 (1590-1593).

5

dilluns, 3 de desembre de 1590

Item que ja veuen la necessitat y a de contralts y tiples y sí aconortaven de gastos que serien alguns cent ducats, que se'n trobarien.

que si venen músichs que s'inferren, que vists y oyts es tractarà de salaris ab ells, però que lo mestre en nom del Capítol no'n fasse venir ningú. (f. 37) ACT, A.C., A-75 (1590-1593).

6

dilluns, 3 de desembre de 1590

...que mestre bordons los ha parlat sobre la venda de l'orde (= l'orgue) vell y que en poblet per ventura lo pendrien perquè adoben lo de allí y que pendrien lo stany a pes, y que se acostume vendre a xv 11. lo quintar. (f. 38) ACT, A.C., A-75 (1590-1593).

7

9 d'agost de 1591

Lo mestre de Cant, que stave indifferent d'anar-se'n, y que ara stà determinat d'anar-se'n, y que li prenguen los minyons y lo inventari de la roba y que té uns llibres que servien als *te deum laudamus*, que si ls volen, que ell los donarà per lo que serà just. (f. 65) ACT, A.C., A-75 (1590-1593).

8

1592

Primo A.5. de febrer 1592 he donat a mossèn bernat aymerich *succentor* de la seu, sinch lliures en pagant part d'aquelles deu lliures que lo die passat determinà lo Reverent Capítol, se li donen entre tant no y ha mestre de cant per lo servey fa y treballs pren per rahó de l'offici de mestre de cant. (signa fins el 30 de maig)

A 28 de Maig 1592 fons acceptat per mestre de Capella, mossèn Baltezar de Ulloha, pague-li l'obra sixanta lliures l'any; vé per cada mes sinc lliures, per ordre de l'Il·lm. Capítol li he bestretes deu lliures. (f. 234) *Llibre de l'Obra* (1581-1599).

9

Mossèn Joan Pujol, mestre de Cant, fonch acceptat per mestre de Cant a 29 de noembre 1593; té de salari lx 11., que vé per cada mes v 11., y es pague fins a 29 de janer 1595.

He rebut jo Joan Pujol del senyor don martin, obrer, dues lliures y deu sous per lo salari de mig mes, que fineix lo dia present. Fet de mà pròpia a 18 de febrer de 1595 - ij 11., x s. (f. 319) *Llibre de l'Obra* (1581-1599).

1. Del que se
al mestre de
c.

Mossen Joan Pujol maestre de Cant fonde auzome
quante de Cant a 29 de noembre 1593. e de a cas
Lx 11 p. mes. Cada mes v 11. y es pague fins a 29
de janer 1595.

He rebut Jo Joan Pujol del senyor
don martin obrer dues lliures y deu
sous per lo salari de mig mes que
fineix a dia present fet de ma pro.
fina a 18 de febrer 1595 — ij 11 x s.

10

1595

Mossèn Rafel Coloma, mestre de Cant, fonch acceptat per mestre de Cant a 13 de marts 1595, ab salari de cent lliures, vé per cada mes viij 11., vj s., viij[d]. (f. 319) *Llibre de l'Obra*, (1581-1599).

Mossen Rafel Coloma mestre de cone fonsa ungue
 permesa de cone a 13 de març 1595. a el salari
 de cent lliures mes per cadamel. vuy # 2 d'vuy
 tinc rebut vuy # 1. a. una a bon
 compte del sobredit salari vint y cinc
 lliures d'ich
 tinc rebut y sobredit Coloma y p lo sobredit
 lliuri a bon compte. altes vint y cinc lliures
 tinc rebut no d'vuy Coloma y p lo sobredit
 salari a bon compte vint y cinc lliures vuy
 al primer de desembre 1595 d'ich

XXV ll
 XXII ll
 XXII ll

1770

f. 319
 vna

6 de gener de 1595

... que mossèn Coloma, mestre (ratllat, «Coloma») capella és artibat, essent avisat de [ser] comensada la determinació, estos disposats [a] fer-la sobre l'elecció del mestre, y que ell y mossèn reig li n'han parlat y que après ha parlat, accepte [per] ha venir la resposta, y s'ha significat tenir moltes ganes de servir esta iglésia, ab tal que sien servits scriure al bisbe y Capítol de Solsona, sien servits donar-li licència y que se li senyali de salari 120 11., y quals dies en distribució y quals fossen presents a les maytines; determinaren que ateses les qualitats són en dit Coloma, y que dexa un canonicat per servir a la iglésia, que s'accepte y el salari no se li affixe, y que las vint lliures, se li donen deu a pasqua y deu a nadal, d'estrenes, per lo que treballarà per la iglésia, y que se li donen las distribucions ('afegit al marge:) de comensals, y que no s'fasse present a les matines sinó quant treballarà per a la iglésia, y que se farà [el] que la letra demana. (f. 57) ACT, A.C., A-76 (1594-1597).

12

dimarts, 9 de maig de 1595

Item que ya saben los treballs pren en fer que se habilite lo fill d'en navarro, ayxí en lo baxò com en la corneta, y que l'a fet dexar a son pare, y que-ls supplique que ell se acontente de vestir-se de Capella y servir a la iglésia, que se li donàs la distribució y de salari xxx ll. per poder-se mantenir; determinaren que se vista de Capella y seguint la iglésia se li done les distribucions guanyarà y xxx ll. de salari. (f. 61) ACT, A.C., A-76 (1594-1597).

13

6 de juliol de 1596

Item proposuit dictus dominus Canonicus mallafre que lo senyor don martí Obrer li ha dit que mossèn pelegrí beneficiat baxó s'és despedit y que va a servir a valls; determinaren que-s botte del llibre y que no li corre més lo salari. (f. 132) ACT, A.C., A-76 (1594-1597).

14

6 de juliol de 1596

Item m^o Coloma mestre de Cant proposuit que a la iglésia y falta contrabaix y que lo Cant planava molt flach y que ja han oyt un capó (sobre, «domingo las fosas») que-s de Calatayut ahont té de salari Cent lliures, y que li ha dit que affegint-li alguna cosa acceptarà, y que en Calatayut y ha un Contralt y en saragoça un contrabaix, que si volen ell los farà venir; determinaren que al capó se li donen de salari de l'obra se-xanta lliures y les distribucions que guanyarà, y que lo contralt y contrabaix vinguien, y si no agraden, ne poden consertar dar-se'ls ha alguna cosa per lo camí. (f. 132) ACT, A.C., A-76 (1594-1597).

15

7 d'agost de 1596

Et primo raphael Coloma magister Capelle Cantus sedis, proposuit quod Dominicus Blasco, vocis de contrabaix & Egidius de Jarnoz vocis de contralt, cantores quos audierunt, petunt de salario scilicet dictus blasco septuaginta libras et dictus de Jar-

noz quinquaginta libras & distributiones interessendo in diurnis officiis, et dictus dominus Coloma & Capitulum determinarunt quod acceptentur pro ut acceptarunt dictos dominos blasco et Egidius de Jarnoz in cantores dicte sedis, assignando eisdem pro quolibet anno salaria predicta que petunt, scilicet dictus blasco vocis de conttabaix septuaginta libras, & dicto Egidio Jarnoz vocis de contraalt quinquaginta libras & etiam distributiones quas lucrari coniugeret sequendo & interessendo in diurnis officiis. (Perit ms. de 16 x 9,5 cms., inclòs entre el f. 133^v i el 134; text llatí de l'acta de 7 d'agost de 1596.) ACT, A.C., A-76 (1594-1597).

16

dimecres, 9 d'abril de 1597

Et primo beneficiatus pelegrí proposuit que perquè lo baxó li gastave la salut y veu lo ha venut, y que si li volen donar salari de Cantor que n rebrà mercè; determinaren que sinó sona lo baxó que no li corre lo salari sinó que l paguen fins assí. (f. 16) ACT, A.C., A-77 (1597-1599).

17

dilluns, 7 de juliol de 1597

Item fuit lecta letera provincialis Corone Aragonum ordinis beate marie de mercede, et audito fratre francisco seraphi organista, determinaten que s'escrigue al provincial que assí no tenen quexes del pare seraphi, y que esta yglésia està ben servida d'ell y que pendran pler reste, y que també s'entengue de dit pare seraphí si vol restar. (f. 32^v). ACT., A.C., A-77 (1597-1599).

18

dimarts, 8 de juliol de 1597

Et primo, lo pare fra seraphi, organista de la seu, exposa que estant vuy en la seu en companyia del Comensal Garcia y de mossèn olivart beneficiat, li és vingut mossèn aymerich succentor y l'a tractat de paraules molt yniurioses y l'a pres per lo bras, volent-lo traure fora de la yglésia, sens haver-li parlat ni dat ocasió, y que per so demane justícia, y que miren per honra de la yglésia y d'ell; determinaren que lo vicari general s'informe qui té culpa y procure de posar-los en pau. (f. 33). ACT., A.C., A-77 (1597-1599).

19

dijous, 10 de juliol de 1597

Et primo mossèn Coloma, mestre de Capella, *proposuit* que lo bosser no va a pagar quant fa la pràctica, y que d'exa manera alguns no y resten a cantar, y que també alguns no y van, que y deurien anar; determinaren que lo bosser vage a pagar allí. (f. 33^v) A.C., A-77 (1597-1599).

20

dijous, 6 de novembre de 1597

Item proposuit dictus dominus precentor, que ja han oyt tots lo [s] que són vinguts a la presentació de l'orgue, y que lo mestre de cant li ha dit que lo que ha-n oyt vuy que estave en Tortosa, y lo de la seu d'urgell, són de més habilitat, y que los dos stan en patitat, y per so fassen elecció d'organista; determinaren que s'accepte *prout acceptarunt* en organista, aquest que han oyt vuy que stave en Tortosa, *cum salario solito*, lo qual sie present a les matines, y que los dies que no y haurà orgue seguesque lo chor, y que no seguint en dits dies se dexe a sa consciència si studie o stà impedit. (f. 52^v) A.C., A-77 (1597-1599).

21

dimarts, 2 de desembre de 1597

Et previo proposuit dictus dominus precentor que lo mestre de cant los ha dit que si fan venir l'organista gascó o altre si és bo, o no l'hauran de pendre, y que si volen ell anirà en çaragoça y en altres parts; determinaren que los mateixos commissaris tinguen Compte en procurar que vingue persona d'habilitat. (f. 59) ACT, A.C., A-77 (1597-1599).

22

dissabte, 20 de febrer de 1598

Item exposuit raphael Coloma magister Cantus, que quant anà a València, li donaren orde los senyors Cabiscol y don Anton Gallart, Canonges Commissaris de ses mercès, que veure si trobarie mestre per a l'orgue, y que n'a trobat hu entre altres en Sta Catherina y que ha entès que en Girona n'i ha hu y en perpinyà n'i ha dos, que

miren ses mercès lo fahedor, y que si luís farran de barcelona lo pren, que perquè la ysglésia sia ben servida, ell de son salari li darà cada any deu lliures. *Proposuit ideo dictus dominus Canonicus Grau* que estant ara poch ha en barcelona, entengué que dit luís farran vindrie si lo salari fos millor; determinaren que si dit Luís farran vol venir, se li donen sinquanta lliures d'aiuda de costa més del salari, fent Comissió als senyors Cabiscol y don anton Gallart, Canonges, perquè ho procuren. (f. 87*) ACT, A.C., A-77 (1597-1599).

23

dilluns, 27 de juliol de 1598

Item proposuit dictus dominus xpistoforus de queralt, que don alexandre, succentor, no va a les matines, y que per so no van ben ordenades, y que se li ha dit que servirà de contraaix y que se cercàs succentor, y que ell servirà fins a Sta. Tecla la succentoria; determinaren que quant don alexandre se'n vage, ara per les hores s'accepte a m^o fabre que's beneficiat de la seu, y que los succentors vagen a matines, y que no servesquen per substituïts, sinó lo hu per lo altre, y que don xpistòfol parle ab dit don alexandre, y entengue d'ell ab quin partit vol servir de contraaix. (f. 116) ACT., A.C., A-77 (1597-1599).

24

dilluns, 3 d'agost de 1598

Item proposuit que lo scolonet d'el (= d'ell, és a dir de d. Alexandre d'Almeida, succentor i mestre d'accent) no té aparell per a tenir moltes solfes, y que's devie despedir; determinaren que's despedesque y se vestesque (= vesteixi) com és costum y se'n serque altre. (f. 118) ACT, A.C., A-77 (1597-1599).

25

dilluns, 3 d'agost de 1598

et primo dictus dominus precentor, syndicus anualis, proposuit que m^o Coloma, mestre de Capella, li ha dit que lo organista que han hoyt té molt bones maneras y ayre y aparell per a tenir moltes solfes; *determinaverunt* que s'accepti ab salari de Cent ducats, y que la distribució pague lo que acostumave de donar y la obra lo més avant. (f. 118) ACT, A.C., A-77 (1597-1599).

26

dilluns, 3 d'agost de 1598

Item proposuit dictus dominus don xpistòfol de Queralt, que ha parlat ab don alexandre lo succentor, que demane Cent lliures de salari per contrabaix; determinarem que s'accepte ab salari de vuytanta lliures per contrabaix y per mestre d'accent, y que porte musa morada y que vaya davant los comensals. (f. 118^v) ACT., A.C., A-77 (1597-1599).

27

dimecres, 10 de març de 1599

Item proposuit dictus dominus canonicus freixa, que ya han hoyt lo navarro baxó, que sona també la corneta, y l'habilitat que té y serie pendre'n y assalariar-lo, pues m^o pelegrí baxó està ja assentat y conduït en lo monestir de montserrat; determinaren que se entengue quin salari voldrà y essen-se'n anat lo m^o pelegrí, se tracta de pendre'l. (f. 15) ACT., A.C., A-78 (1599-1600).

28

9 de Setembre de 1599

Item super propositis per dictum dominum archidiaconum lorens, syndicum annua-lem, que ell donà licència a l'organista fins a la verge maria d'agost per anar a barcelona y fins ara no és arribat y té entès és anat a València, y que puis saben l'habilitat de pere porqueres de Valls, si seran servits pendre'l y nomenar-lo en organista, *determinarunt et nominarunt* a dit pere porqueres en organista de la seu, ab lo mateix salari que tenie lo darrer organista. *Cui determinationi et nominationi dictus dominus Canonicus marian dixit* que y dissent, perquè és del vot que-s done per oposició y que per so se fassen edictes. (f. 72) ACT., A.C., A-78 (1599-1600).

29

1599 (s.d.)

Item paguí a la neboda del senyor canonge Coloma, per les mans dels quatre sobrepellissos de tela que feu per als escolans, y per les mans de dos llansols nous y adops de llansols y sobrepellissos vells, com apar ab al [barà], sinch lliures, v. 11. (f. 399) *Llibre de l'Obra* (1581-1599).

30

dilluns, 24 de gener de 1600

Item, magister cantus Coloma presentà un minyó per escolà en loch del que se n'és anat; *determinarunt* que lo mestre prengue aqueix o altre que li aparrà y que los syndichs li diguen que no fasse sonar los menestrils als minyons. (f. 116^v) ACT, A.C., A-78 (1599-1600).

31

dilluns, 6 de març de 1600

Item venerabilis Coloma magister cantus sedis, canonicus solsonensis, exposuit que ha rebuda una carta del prior de Solsona, que l'avise que s'és publicat un motu propi, que s'obligat en anar a residir, y ne té escrúpol de no anar y que li pesa dexar esta yglésia, y demana licència per anar a residir y perdó per les faltes, y perquè la setmana santa és prop, dexa en mans de ses mercès lo temps volran que resti; *determinaren* que se li doni licència, que vaja a residir y que teste d'assí a la pasqua, y que lo senyor don Anton Gallart, canonge, li digue que fasse los originals que resten. (f. 125^v) ACT, A.C., A-78 (1599-1600).

32

dilluns, 6 de març de 1600

Item Petrus Porqueras organista exposuit et dixit que demana licència per anar-se'n y que serquen altra organista y que entretant ell servirà tant quant voldran, *determinaren* que se li accepte la renuntiació y que li prenguen les claus y li paguen lo salari fins vuy y que fassen venir per M^o pelegrí per a sonar l'orgue. (f. 125^v-126) ACT, A.C., A-78 (1599-1600).

